

ಲಲಿತ ಮಂಟಪ

ಅದರೆ ಗುರುಗಳು ಅಂದು ಅನ್ನ ಹಾಕಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ ಇದ್ದಿಧರೆ ನಾವು ಬೇರೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಿತ್ತು? ಯಾವುದೂ ಬೀಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವನ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಗುರುಪುಲದಿಂದ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಬೇರೊಂದು ಮನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಹಾನುಭಾವರಾದ ಗುರುಗಳು ಸಿದ್ಧಪುರುಷರು. ನನ್ನ ಕಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ನೃತ್ಯ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಆಸೆಯನ್ನು ಅವರು ಗುರುತಿಸಿದರು. ಕಾದಿನ ಕಳಿ ಗಿಡವಾಗಿದ್ದೆ ನಾನು. ಅವರು ನಮನ್ನು ಅಮನ್ನಂತೆ ಪೂರೆದು, ನನ್ನನ್ನು ಜೀವಧಿಯ ಗಿಡವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಹೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಗುರುದಿಕ್ಕಿನ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಬಳಿ ಏನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಭರತನಾಟ್ಯ ಕಲಿತೆ. ಈ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಗೆ ಕಲಿಯೆನ್ನು ಪೂರ್ವಿಕ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಷ್ಟ ತನ್ನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಖಚಿಗೆಂದೆ ಕೊಟ್ಟಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಬ್ಲು. ಗುರುಗಳ ಅಂತ್ಯಕಾಲದವರ್ಗೂ ಅವರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ಭಾಗ್ಯ ನಮಗೆ ದೊರೆಯಿತು.

◆ ಹೇಗೆ ಗುರುಪುಲದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ?

ಗುರುಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಅಮೃತವನ್ನೇ ಮೌಗಿ ಮನೆಯ ಪುಟಿಯುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು. ತರಗತಿಗೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಕೇವಲ ನೃತ್ಯ ಪಾಠ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇತರರಿಗೆ ಕಲಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಅದರೊಡನೆಯೇ ನಾವು ಜೀವನ್ಯಲ್ಲಿ, ಶ್ರದ್ಧ, ಸಂಸ್ಕಾರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕಲಿತ್ತೇವು. ಜೊತೆಗೆ ನಮಗೆ ಒಳೆಯ ಸೈಕಲೆರು, ಬಳಗ್ವರೂ ದೊರೆಯಿತು. ಗುರುಗಳ ಹೇಗೆ ಕೊರಿಯೋಗ್ರಫಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಲಾವಿದರಲ್ಲ, ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ‘ವಾದಾರೇ, ನೀವು ಟ್ರೋನ್‌ಜೆಂಡರ್ಸ್ ಕಲಾವಿದರೊಬ್ಬರಿಗೆ ನೃತ್ಯ ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಂತೆ. ಅವರನ್ನು ನಾವು ನೋಡುಹಿಡುದೇ?’ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವಾದಾರೋ, ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು ವರ್ಣಿಸಿ ಅನ್ನ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ನೃತ್ಯ ತುಳಿಕನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂದವರಿಗೆ ಆಗಲೇ ನನ್ನ ಗುರುತು

ಸ್ವಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಟ್ರೋನ್‌ಜೆಂಡರ್ ಎಂದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅದಾಗಲೇ ಇದ್ದ ಕಲಾನೆಯು ಅಶೀದು, ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿ ಅವರು ನಮ್ಮಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಕಲಾವಿದರು ನಂತರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದರು. ವ್ಯಜಯಂತಿಯನ್ನು ಹೇಮಮಾಲಿನಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಾಟೆ ರಘುಪತಿ, ಯಾಬಿನಿ ಕ್ರಷ್ಣಮೂರ್ತಿಯನ್ನು... ಹೀಗೆ ಯಾರ ನೃತ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಪೂರಿಂಗೊ ಓಕಿಎನ್ನೆ ಪರದೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಕಲಿತ್ತೇನೋ, ಅವರಲ್ಲರೂ ಗುರುಗಳ ಮನೆಗೆ ಬಧುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲರೂ ನನ್ನನ್ನು ಸ್ನೇಹಿತೆಯಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನೃತ್ಯ ಕಲಿಯುವ ನನ್ನದೊಂದು ಕನಸು ಈಡೆರಿತು. ನಾನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನಸಿನ ಜಿಂಡುಗಳನ್ನು ಆಕಾಶಕ್ಕೆಸೆದು ಅದು ಮರಳಿ ಬಿಂಬವುದನ್ನು ಹಾಯಿತ್ತಿದ್ದೇನ್ನಲ್ಲ. ದೇವರು ಅದರಲ್ಲಿ ನವಗಾರಿ ನೃತ್ಯವನ್ನು ಬರೆದು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಭಾಗ್ಯ ಇನ್ನೇನು ಬೇಕು ಹೇಳಿ.

◆ ಕೊರಿಯೋಗ್ರಫಿ ಕಲಿತ್ತಿರಾ? ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕ

ತಯಾರಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ ?

ನನ್ನದು ಹುಡುಕಾಟದ ಬದುಕು. ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪ್ರಕೃತಿನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಶಾರೀಗೆ ಕಂಪಿಸಿ, ನಂತರ ನೃತ್ಯ ತರಗತಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಮಾದರಿಯ ನೆನಪುಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಪೂರ್ವಜೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲಿಯುವ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮೆಲದಲನೆಯದ್ದಾಗಿ ನಾನು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನೇ ನಾನೋಬ್ಬಳ್ಳೀ ಹಡುಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಕೊಂತಿಲ್ಲ.

ಗುರುಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ನನಗೆ ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪರಿಸರುವಾಯಿತು. ಅವರು ನನಗೆ ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿರು. ಕೊರಿಯೋಗ್ರಫಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂರಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿರು. ನಾನು ಹಳೆಯ ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದು ನನ್ನ ಬದೆಂಟಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಳೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವ ಹುಕಿಗೆ ಬಿಡ್ಡ. ನನ್ನಂತಹೇ ಇರುವ ಯಾರಾದರೂ ಟ್ರೋನ್‌ಜೆಂಡರ್ಸ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಇದೆಯಾ ಎಂದು